

Posudek diplomové práce

Jan Broul: Lovosice v období transformace: Socioekonomická a politická proměna města na konci 20. století, Praha 2024, diplomová práce na Ústavu českých dějin FF UK, 125 stran včetně příloh.

Jan Broul je pro mě autorem známým. V minulosti jsem měl možnost číst a hodnotit jeho regionálně koncipovanou bakalářskou práci věnovanou poválečným osudům severočeských Lovosic. Do posudku jsem tehdy mimo jiné napsal, že obhajované dílo představuje zajímavou regionální sondu věnovanou dynamickému vývoji města na česko-německém jazykovém pomezí mezi květnem 1945 a nástupem komunistické strany k moci v únoru 1948. Autorovi se tehdy skutečně podařilo detailní a plastické líčení zvolené doby. Jeho práce mi byla potvrzením, že regionální dějiny mají svou podrobnou perspektivou badatelský potenciál a tzv. velké dějiny dovedou zaplnit lidským rozměrem.

A právě s touto zkušeností a současně i očekáváním jsem se v roli oponenta začel do Broulova dalšího textu – diplomové práce věnované opět Lovosicím, tentokrát ovšem v jiném dynamickém čase, totiž v období transformace na konci 20. století. Nutno dodat, že na atraktivitě tématu přidává pozdější podnikatelské angažmá Andreje Babiše. Práci tak lze vlastně chápat rovněž jako sondu do prostředí, jež se posléze stalo pilířem podnikatelských aktivit jmenovaného politika.

V předkládané diplomové práci se tedy Jan Broul věnuje politickým, společenským či hospodářským změnám, které se odehrály v severočeských Lovosicích v období let 1989 až 2000. Zastřešujícím cílem, jak jej avizuje v úvodu díla, je snaha nabídnout celistvý obraz o proměně města z centra socialistického průmyslu v moderní obec, respektive analýza procesu přechodu Lovosic z centrálně plánované ekonomiky do kapitalistického systému. Takto deklarovaný záměr podepřel několika navazujícími dílčími otázkami, mimo jiné jak se celostátní politické změny promítly do místního dění. Jinou oblastí autorova zájmu bylo, jak se lovosická ekonomika a sociální struktury během sledované doby proměnily.

Za úvodní předestření cíle/ů práce jsem rád, stejně jako za reflexi badatelských metod, k nimž se autor hlásí. Explicitně se zaštitil tradiční archivní prací a metodou orální historie. Předpokládám přitom, že pokud se k dnes populární metodě opravdu hlásí, postupoval jejím „závazným“ způsobem. V tomto mě nicméně trochu mrzí, že autor nepřipojil k dílu přeepsané rozhovory či že alespoň více nereflektoval svou zkušenost práce s pamětníky. Podle jakého kritéria je volil? Souhlasili všichni hned s rozhovorem? Odmítl jej někdo? A pokud ano, tak z jakých důvodů? Byla nějaká témata pro narátory tabu?

Z formálního hlediska nemám k práci jednoznačný postoj. Určitě kladně hodnotím autorovu snahu o logické rozvržení struktury díla. Práce má obligátní úvod (se všemi potřebnými informacemi ohledně cíle díla, metody práce, užití pramenné základny atd.), chronologicky členěnou stat' i závěr. Na text navazuje zajímavá obrazová příloha. V případě struktury však Jan Broul zvolil z mého pohledu možná „mechanický“ postup. Nemyslím si, že bylo nutné v rámci představení lokality výzkumu práci uvést relativně konkrétním (možná vlastivědně-encyklopedickým?) historicko-geografickým vymezením. Rozumím však, že autor chtěl čtenáře díla seznámit s kulisami, v nichž se bude dále pohybovat. Podobně na mě nicméně působilo koncipování práce ve smyslu střídání kratších pasáží s nastíněním obecného dění na republikové úrovni a líčením poměrů v Lovosicích. Na dojmu z četby se v mém případě podílel i jazyk práce. Autor místy volil v kontextu odborné práce spíše „uvolněné“ vyjadřování (např. „*vyčištění* místních institucí“ na str. 17; „V pondělí 27. listopadu se to v Lovosicích spustilo.“ na str. 35; „Když si vezmeme, že jeden plně obsazený autobus měl cca 40-50 míst, našel jsem, že jich bylo vypraveno 16, což znamená, že reálně jich mohlo být klidně víc, jen o tom nikde nejsou záznamy, a že spousta lidí se rozhodla jet podívat na Západ individuálně vlastním autem, tak můžeme odhadovat, že jenom během prosince navštívilo Německo nebo Rakousko 1000 – 2000 obyvatel Lovosic, což dělá cca 10-20% populace.“ na str. 42), v některých pasážích se nevyvaroval opakování slov, místy čtenář zaznamená drobný překlep.

Po obsahové stránce si velmi cením už samotné volby tématu. Za všechna dílčí témata chci zmínit dění listopadových dnů v Secheze či momentální mocenskou konstelaci v městě na přelomu roků 1989 a 90, kdy obec byla pod dvojládím MěNV a OF. Škoda jen, že autor nakonec zůstává spíše u líčení a popisu dějů a k intenzivnější analýze sledovaných poměrů se nedostává. Vlastně si dovedu představit přinejmenším odbornou studii zabývající se pouze událostmi listopadu 1989 v Secheze, na nichž by autor sledoval proměnu mocenských poměrů a roli konkrétních aktérů v místním dění.

Jan Broul zvolil atraktivní téma. Stejně jako v případě bakalářské práce, i nyní svým diplomovým textem potvrdil přitažlivost regionálních dějin, přičemž sledování transformace tohoto města má nadregionální potenciál. Z mého úhlu pohledu Jan Broul dobře vykročil, nicméně (odlehčeně vyjádřeno) jeho nakročená noha se země ještě nedotkla. Kroku by v každém případě slušel analytičtější přístup a odbornější jazykové pojetí textu.

Diplomovou práci Jana Broula v každém případě doporučuji k úspěšné obhajobě a navrhuji hodnocení *velmi dobře*.